

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt. fél évre 2 frt. negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni

Budapest, 1881.

42. szám.

October 20.

A pápa és Róma.

Ki hitte volna, hogy a pápa-királynak maholnap ismét számolni kell azon eshetőleg fölmerülő kérdéssel, melyet elődei több ízben voltak kénytelenek megoldani: római tartózkodásának félbeszakításával. A sajtó és a diplomaták immár élénken foglalkoznak ő Szentsége küszöbön álló utjával, mely az események mikénti alakulásától függő időkérdésnek tekintetik. A combinatio politikai oldalát itt nincs terünk szellőztetni: de igen is egyházi és társadalmi kihatását, melylyel e kérdés napirendre tűzése összefüggésben van.

Mindenekelőtt hangsúlyoznunk kell azt, hogy már nem egy ízben vonszolták elő hajánál fogva a Vatikán elhagyásának ügyét, lehetőségét és azon okokat, melyek e lépésre ő Szentségét indíthatnák. Rendesen a liberalisoktól ered a combinatio s így személyes és politikai érdekeikre vezethető az vissza. Mintegy kényszerítik a kérdés szellőztetését, mely a napisajtónak elég bő anyagot szolgáltat pusztá találgatások és kellő alapokat nélkülöző combinatiók felhordására. Így történt ez az olasz invasio után a bold. emlékü IX. Pius pápa idejében; így történik ma dicső utódjának napjaiban; mert a liberalis körök és sajtó mindaddig nem tudta megérteni és felfogni a pápaság eszméjével összeforrt erélyt, kitartást és néma béketűrést. Nagyot csalódtak reményeikben, midőn új Avignont láttak a közel jövőben, hova már IX. Pius pápa egészségi okokból visszavonult volna; csalódtak számításaikban, melyekkel Rómát szívesen egységes Olaszországuk kizárólagos politikai központjának szerették tekinteni. A pápa-király fogolyképen halt meg Rómában: utódja a Vatikánban kénytelen könyves szemekkel látni a nagy pápa földi maradványainak becstelen insultatióját, de Rómát nem hagyja, nem hagyhatja el.

Nevezetes, hogy ily előzmények után még mindig előszeretettel foglalkoznak a liberalisok a Vatikán elhagyásának kérdésével, nyilván kényszerítve az egyedül illetékes köröket is e tárgyban vallott nézetök közzétételére. E számításukban is csalatkoznak, mert a Vatikán hallgatással felel: ott nem beszélni, de tenni szoktak, akkor ha kell!

Mi katolikusok sem tarthatjuk lehetetlennek, hogy — mint föntebb említők — a pápa ő Szentsége kénytelen leend elhagyni a Vatikánt és Rómát, de csak egyetlen esetben, ha személye veszélyben forog. A pápák adtak erre példát, melyet annak jelenlegi utódja is csak ezen egy esetben fog követni, miként eddigi béketűrő magaviselete eléggé bizonyítja. Ha nem szellemi nagyhatalom volna a pápaság, de merő földi kormányzóság, mint akármelyik fejedelem képviselője: már régen föl kellett volna adnia a Rómában való tartózkodást, régen igénybe kellett volna vennie valamelyik kath. fejedelem vendégszeretétét. Minden oldalról nyomtatva, legmagasztosabb hivatása teljesítésében nem ritkán akadályozva, még gyermekeivel sem közlekedhetik úgy, mint atyai szíve parancsolná, mert minden perczen insultusoktól kell tartania. A csak minap hódoló olasz katolikusok nagy zarándoktömegét, melyet a Vatikán helyiségei nem fogadhattak be, kénytelen vala a sz. Péter bazilikában, zárt ajtóik mögött, elfogadni, ne hogy tüntetésekkel szentségtelenítsék be az Ur házat egyházunk ellenségei. Ily állapotok mellett sem ingadozik a sz. Atya törhetetlen erélye, és a Gondviselésbe helyezett bizalma nem csökken.

De ha legmagasabb személye ellen törne az armány, ha nem volna biztosságban: akkor számolnia kell a körülményekkel s nem szabad egy perczre sem kitennie személyét s vele az egész katolikus anyaszentegyház

kormányzatának fontos ügyét a nyílt veszélynek, mely elől meneküléssel kitérhet. IX. Pius pápa is csak akkor menekült Gaetába, midőn személybiztonságot többé nem érezhetett a Vatikán falai között, nem székvárosában Rómában. Valamint őt az összes katolikus hívek szeretete és fiúi hódolata kísérte a száműzetés helyére, ugy utódát, XIII. Leo pápa ő Szentségét sem fogja kisebb szeretet és fiúi ragaszkodás kísérni. A hova a római pápa megyen, ott lesz az Egyház gyújtója, a katolikus hívők szíve addig, míg a Gondviselés a megpróbáltatások keserű poharát tőlünk el nem távoztatja. A kath. fejedelmek fiúi pietása és vallásos buzgalma fog módot találni, a kereszténység közös atyjának, a római pápának biztos elhelyezésére, melytől a világegyház sikeres kormányzatának lehetsége első sorban függ. Csak azon egyetlen factorral kell számolniok a liberalisoknak, a mit egy magas rangú olasz, ki tíz éve tesz szolgálato-
kat a kormánynak, találóan kifejtett: »Minden viszály a Vatikán és a Quirinal közt a forradalom javára válik és a két küzdő fél közt a köztársaság folyton tért nyer.« A mint a pápa elhagyja a Vatikánt, be fog következni, a mit Anglia párisi nagykövete mondott e tárgyban: »Egy dolgot önök — azon esetre, ha a pápa Rómát elhagyja — biztosnak vehetnek: azt, hogy Olaszország királya követni fogja a pápát s Európában egy köztársasággal több lesz. Nekünk, habár kötelességünk lesz eszközölni, hogy a pápa visszatérjen, nem lesz kötelességünk Olaszország királyát helyére visszahelyezni. Umberto király lehet oly praetendens mint a császári herezeg vagy Don Carlos. De a pápa nem válhatik praetendenssé soha. Ömindig Summus Pontifex. Neki nincs vetélytársa és egy katolikus sem vonja kétségbe souverainitását.«

Emér.

A tábornagy. *

»Jó apácskám! kérlek ah mondd, mondd csak azt:
Mily nagy úr az, a ki nyargal amottan?
Arany gallért a nyakára mért ragaszt
Fényes ezüst csillagokkal rakottan?«

»Lásd fia-cskám! tábornagy ő, hadvezér,
Három ezüst csillaga azt jelenti...
S ha honunkra háború száll, nagy veszély:
Ágyuival, huszáruival kimentti!«

»Mit? a csillag?« a gyereke így gagyog,
»Hát hisz' úgy az Istenke is tábornagy...
Mert neki még több csillaga fenn ragyog,
S parancsol az angyali nagy tábornak!«

»Eltaláltad! ő az erős, ő az úr!
Ő a legfőbb, leghatalmasb hadvezér...
Harczi sátra fenn a mennybolt, — kék azúr:
Hogy ha ő véd, — ugy nem árthat baj, veszély!«

. . . . . S. J.

* Az »Alte u. Neue Welt« 1881. 38. szb. közlött adoma.

Az ócskászok.

— Beszély. —

(Folyt.)

Menyhért ur, midőn ezen értekezése napvilágot látott, azt érezte, mit nagy Konstantin, midőn legyőzte Maxentiust. A kik ezen remek értekezést olvasták, siettek Menyhért urhoz, hogy elismerésüket, bámulatukat kifejezzék. Soha ezelőtt a tudós régész háza annyi embert nem látott. Habár félelmetes volt is Menyhért ur muzeumába betévedni, most bátran sietett oda mindenki, mert meg volt győződve, hogy Menyhért ur csakis egyedül és kizárólag legújabb fontos leletéről fog beszélni. Ugy is történt. Menyhért ur gyűjteményházában, a legszembetűnőbb helyen, egy magános asztalra helyezé a becses cserépdarabot. Maga ott ült mellette, s várta a vendégeket, mint a ki egy csörgőkigyót mutogat. Ha jött valaki, legott megkezdte tudományos előadásait. Arcza ragyogott, nyelve pergett, ajka tajtékozott s szemei annyira kijöttek oduikból, hogy akárhányan megijedtek tőle. Tudósok, nem tudósok, gyűjtők, műbarátok egymás után jöttek megbámulni a csoda-leletet. Egynémelyik nagy szemeket meresztett, midőn az egyszerű cserépdarabot megpillantotta, hanem tudós Rozsdanóczy Menyhért ur készen állt, s ha valakinek arezvonásában némi kételkedést, bizalmatlanságot fedezett fel, legott tűzbe jött s olyan paprikás eloquenciával kezdte magasztalni a Claudiusok korszakát Pannoniában, hogy a ki békét akart, elhitte s ment tovább. Különben is Menyhért urral nem mert szembeszállni senki. Nem is vala tanácsos. A tudós ur nem ismert tréfát, még kevésbé komoly ellenállást. Öntudata csak akkor érett meg épen, midőn valamely német lap jeles értekezését átvette, s az lassankint átszívárgott a külföldi sajtóba is. Ott is beszéltek eleget s elhitték. Egynémelyik kezdte magasztalni Menyhért urat, mint ki az olasz és német buvárok pálmáját kétségessé tette, a másik pedig épen szaklap lévén, hizelgő levélben fel is kérte Menyhért urat, hogy a nevezetes leletet lenyomatban, vagy legalább fényképben vele közölni sziveskednék, mivelhogy lapja legközelebbi számában azzal akar kedveskedni olvasóinak.

Menyhért nem cserélt volna Aurengzeb dicsőségével. Oly büszkén, elégűlten járt körül, hogy méltán fölkelthette irigységét jeles kollégáinak. S valóban, ezek közül egy sem jelent meg tudós Rozsdanóczy Menyhért urnál, hogy a nevezetes cserépleletet meg szemlélje, s Menyhért ur, ki a tudományos világban mindig mint önálló felfogású férfi szerepelt, kezdte érezni az örömet, hogy egyszer valahára istenigazában leteperhette gőgös ellenfeleit, ugyanis dr. Furkóst, dr. Csurghót és dr. Horpánszkyt.

— Eszi őket a méreg! mondá magában.

Igaz, hogy dr. Furkóst, dr. Csurghót és dr. Horpánszkyt mindezek hallatára, tudtára, neszére ette ugyan a méreg, de nem ette annyira, hogy nem hagyott volna fön valamit belőlük; legalább annyit, a mennyi elég volt, hogy tudós Rozsdanóczy Menyhért urat is — egye a méreg.

IV.

Dicsősége álmát még javában aludta Rozsdanóczy Menyhért ur, midőn egy szép napon, mikor legkevésbé remélte volna, egyik nagytekintélyű, de nem szaklapban megjelenik egy szintén rendkívüli tudományos apparatussal irt értekezés, melynek szerzője már az első sorokban kijelenti, hogy őt nem ellenszenv, nem hiu negélyzés, nem szakgyűlölet, hanem pusztán a kristálytisza tudományvágy vezeti, mely mindig nagy, mindig nemes, mindig elismerésreméltó, s mely szülő anyja a mai haladásnak, és promotora avagy előmozdítója jelenleg is a tudományos fejlődésnek. És ezen amnyira fontos indokok alapján kénytelenítve vagyon bizonyos híres hazai tekintélynek egynémely fontosnak látszó, azonban magában véve fölöttébb helytelen és hibás állításait kellő értékökre leszállítani, más szóval a tudós világ előtt bebizonyítani, hogy tudós Rozsdanóczy Menyhért ur, ismert jeles régészünk, midőn azon nevezetes lelet megoldását tudományos készlete egész erejével foganatosította. — hát akkor nagy bakot lőtt.

Bátorkodik ugyanis alulirt dr. Furkós, ki szintén nem újjából szopta a bölesészetet, egészen más, sőt eltérő véleményben lenni. Ez ugyan bátorság, de a kutató tudományban ilyesmi a fődolog. Igenis alulirt dr. Furkós egészen más véleményben van, fölöttébb könnyen pocskékká tehetné Rozsdanóczy Menyhért ur vakmerő, alaptalan állításait; de veleszületett szerénységénél fogva bevezetésképen nem véli megsérteni a tudományos illemt, ha azt mondja, hogy Rozsdanóczy Menyhért ur — nagy számár. Ezen könnyedén odavetett kategóriára vonatkozólag, alulirt dr. Furkós a következő velős argumentumokkal sziveskedik megnyerni a tudós olvasó közönség meggyőződését.

Először is Claudiusok soha sem szerepeltek Pannoniában. Ez nagy mondás, merész mondás, — de áll. Alulírott bebizonyítandja. Minden római név meghonosult az országban; vannak Fabriciusok, vannak Institorisok, vannak Rotaridések, — csak Fényes Eleket és Mednyánszkyt kell tanulmányozni, — látni fogjuk, hogy vannak; — de Claudiusok soha sem voltak. Sőt a Claudius mint keresztnév sem vala képes nálunk talajt keresni, ellenben Jancsi, Miska, Ferkó, mint a görög császárok korszakából hozzánk becsempészett nevek maig is dívnak. Ez egy. Tehát már ebben tévedt tudós Rozsdanóczy ur, kinek, szerényen legyen megjegyezve, az esze cigánykereket járt, midőn a Claudiusokat Pannoniába helyezte.

Ennek alapján mindazon tudományos bevezetések és következtetések, melyeket Rozsdanóczy Menyhért ur — szerényen lévén megjegyezve, — elég ügyetlenül a világ elé tárt, már magukban tévesek és helytelenek. Azt a ma született gyermek is megérti, hogy ha Claudiusok nem szerepeltek Pannoniában, ugy Claudia sem szerepelhetett itt s a virágról, anyai örömeiről szóló idomtalan következtetések, az ő szerény véleménye szerint, — sült ostobaságok. Mielőtt azonban dr. Furkós saját véleményének kifejezést adna, nem mulaszthatja el kifejezni méltó felháborodását, melyet az értekező azon hazafiatlan állításával provokált, hogy a pannoniai bábasszonyokat tudatlanoknak merészelt állítani. Értekező,

már mint tudós Rozsdanóczy ur, ezen állításával egyenesen a nemzeti önérzetet sértette meg, s méltó, hogy a nemzet vele indignatióját éreztesse. Mert, — igen szerényen szólván, — hazai multunknak ily pietástalan lábbal taposása nem érdemel egyebet, mint a felvilágosodott nemzet közös megvetését.

Ezen alázatos és a szerénység kellő határai között előadott czáfolat után bátorkodik alulirt dr. Furkós előadni — saját véleményét.

Tudvalevő dolog, — sajnos, csak Rozsdanóczy Menyhért ur nem tudja, hogy midőn Róma világhatalmának alapjait lerakta, a meghódított tartományokba nem csak proconsulokat, tetrarchákat küldött, kik Rozsdanóczy Menyhért ur hóbortjai szerint, sőt tisztelettel legyen mondva, félszeg eszejárása szerint, császári leányokat nyertek feleségül, hanem a hódítók első feladata volt a római civilizációnak talajt keresni. Ennél fogva minden meghódított tartományba bevezették a római erkölcsöket, szokásokat, törvényeket és vallást. Erről tanuskodik egy sereg író, kiknek — szerényen legyen megemlítve, — Rozsdanóczy ur híret sem hallotta, és ha hallotta volna is, nem vehette hasznát, mert arra — bárgyu. A római hódítások Pannoniára, a mi hön szeretett, drága hazánkra is kiterjedvén, természetes, hogy a római erkölcsök itt csakhamar meghonosodtak. Svetonius nyomán állítja Rogerius Furibundus, hírneves középkori szerzetes, ki véletlenül a tudós barátok közé tartozott, hogy már a hatodik században bizonyos Floridus nevű jóspap egyenesen Rómából Pannoniába jövé, itt a Zagyva mentében népszerű prédikációkat tartott s azzal nyerte meg az őslakók tiszteletét és hódolatát, hogy leölt kappanok beleiből igen ügyesen megjövendölte bámulóinak jövendő sorsát. Ezen Floridus augur unokája lehetett azon híres hasonnevű augurnak, ki Vitellius császárral együtt egy fölöstökökre elfogyasztott egy borjut. A történelem hallgat ugyan ezen Floridus augurról, mint jósról; de nem lehet kételkedni abban, hogy ezen apostoli lángbuzgalmu jóspap Pannoniában nagy népszerűségnek örvendett, elannyira, hogy tiszteletére az ország több részein fanumok, templum-ok emeltettek. Jóstehetségének híre az egész tartomány határait bejárta s később a pannoniai lakók úgy jártak hozzá, mint a betegek az egykori rudnai paphoz; csak hogy az egyszerű kuruzsló volt; ellenben Floridus augur a nagy római auguri seminariumban nyervén kiképeztetését, valódi jótevője vala a meghódított tartománynak.

A lelet Floridus augurra vonatkozik, és szerényen mondva, Rozsdanóczy ur a tudatlanság sötétségében botorkál. — rendes szokása szerint, midőn azt meri állítani, hogy ezen cserépdarab a Claudiusokra vonatkozik. Szó sincs Claudiusról vagy Claudiáról a leleten. A felirat így szól:

AUG. FLORI
POST
IN. SOR.

Ennek tudományos kiegészítése imigyen hangzik: Augur Floridus Posteritati Indicat Sortem, vagyis magyarul Floridus augur (jóspap) az utókornak megmondja sorsát. Mily okból alkalmazták e feliratot a cserépre, azt voltaképen nem

tudhatni; annyi azonban kétségtelen, hogy ezen eseménydarab a sokszor emlegetett népszerű jóspap tiszteltére emelt forumnak egy követ képezte, — s bizonyára igen fontos és nevezetes lelet, de csak akkor, ha annak kellő értelmét felfogjuk. Alulirt dr. Furkós erősen meg van győződve, hogy Rozsdanóczy Menyhért urnak tudományos rugkapálódzásait a szerénység s tudományos illem határai között megfékezte, s a fenhéjázó, ugynevezett tudós baklövése iránt a mélyen tisztelt közönséget kellőképen tájékozta. Alulirt dr. Furkós nem kíván ezért elismerést; koránsem. Őt megnyugtatja az öntudat, hogy mit hosszú éveken át gyűjtött, ugyanint tudományos ismereteit, azokat most az édes és hön szeretett haza dícsőségére érvényesíthette.

Midőn Menyhért ur ezen értekezést végig olvasta, majdnem leesett lábáról. Igy ember még nem támada meg. Tudományos tekintélye, hírneve volt megtámadva. Dr. Furkósnak szerény gorombaságaival nem törődött, mert annyit gyakori tapasztalásból tudott, hogy némely ember azzal véli elhithetni a világgal, hogy tanult ember, ha durva mint a daróc. Ez nem bántotta Menyhért urat, — de bántotta az, hogy hosszú buvárlat után és annyi alaposítással megállapított tételét ily kiméltelenül megtámadták. Föltette magában, hogy érzékeny bosszút veszen dr. Furkóson s felhívja a bel- és külföldi szaktudósokat, vizsgálják meg a fontos és becses leletet; hasonlítsák össze a két különböző szakvéleményt, s mondják meg, kinek van igaza. Ezt tette föl magában Menyhért ur, — s már harmadnapra készen volt a felhívás, a bel- és külföld összes tudósregészeihez, s Menyhért ur épen a nevért írta alá, midőn Ilonka belépett hozzá s hozta a postával jött: »Éjszakvidéki ódonsági egyesület« — hivatalos közlönyét. Midőn az első lapra rátekint, — ott találja e megdöbbenő czímet:

— Rozsdanóczy Menyhért újabb lelete. Kellő fényben előállítva dr. Csurghótól.

Legott letette felhívását, s mohón az olvasáshoz fogott. Azonban alig olvasta el az első lapot, midőn ingerülten felugrott s ugy vágta az »Éjszakvidéki ódonsági egyesület« hivatalos közlönyét a földhöz, hogy ha avar sisak lett volna, szét kellett volna mállania.

— Rettenetes! kiálta föl Menyhért ur.

— Mi baj papa? kérdé Ilonka, összeszedve a földhöz teremtett közlönyt. Hiszen máskor örömet olvastad ezt a lapot. Alig vártad, hogy jőjjön.

— Máskor, — az akkor volt — felelt vissza Menyhért ur haragosan.

— Talán megbántottak az ujságban?

— Nem érted te azt. Eredj a konyhádba. Szedtevedtét, — mondom ne alkalmatlankodjál.

— De papa?

— Ki mondta, ki parancsolta neked, hogy ezt az izét nekem ide hozd? Mától fogva nem szabad elfogadni. Küld vissza a postára.

— Jól van.

— Azután azzal az Árnayval is akarok beszélni.

— Hiszen mindmnap itt van.

— Mindennap?

— Persze. Tegnap is megállított az ajtóban, — szólott hozzád, — azt mondta, hogy elakarja vinni azt a követ.

— Nos?

— Azt mondta.

— Azt hallom, de teringettél! azt akarom tudni, hogy mit mondtam erre — én?

— Hát azt mondtad atyuskám, hogy abból semmi sem lesz.

— Azt mondtam?

— Azt ám! S nevetve megveregetted Sándor vállait.

— Sándor! Miféle ember az?

Ilonka ismerte a tudós papa szórakozott természetét, hanem ezuttal nem mert bővebb magyarázatokba bocsátkozni. Elnevette magát, megölte Menyhért urat és torzonborz bajsza alá egy esőkot nyomott. Hanem azután felgyőzelemmel sietett meghátrálni.

Menyhért ur pedig, miután kifújta magát, elővette az »Éjszakvidéki ódonsági egyesület« hivatalos közlönyét, s neki fanyalodott az olvasásnak.

V.

A jeles közlöny hasábjain az első czikket képezte dr. Csurghó értekezése, ki ugyan a tudományos góczponttól távol lakik, de minden szakmájába vágó érdekes tünetet nagy lelkiismeretességgel s figyelemmel szokott volt kísérni. Menyhért ur lelete egészen tűzbe hozta a derék tudóst, ki ugyan nem vala még egy bizonyos társaságtól hivatalosan kinevezett okos ember, de erősen áhítozott utána, hogy legyen. A nagy és merész állítások, melyekkel Rozsdanóczy Menyhért a tudományos világ elé állott, megdöbbenék dr. Csurghót, ki csak professor volt a vidéken, s a geographiát tanította. Mellékesen a cserepészettel is foglalkozott s a kisvárosi fazekasok előtt nagy tekintéllyel bírt. Egy terjedelmesebb értekezése a különféle alsóbb szolgálatokra szánt római házi edényekről, azoknak formáiról s alakzatairól, valamint azon finom érzéssel és kiváló szorgalommal megészlelt óskori csuprok és bögrék különbözetei és korszerű eltéréseinek módozatairól, — híret megalapította az országban annyira, hogy tudományos cserepítát nélküle képzelni sem lehetett. Dr. Csurghónak tehát a Menyhért ur által felhívott tudományos vitában okvetlenül véleményt kellett adnia. Elő is adta véleményét az »Éjszakvidéki ódonsági egyesület« közlönyében, mely szaklap lévén, a külföldi hason közlönyökkel cserepéldányban állott s így bizonyos tekintéllyel bírt.

Menyhért ur pedig gyögyörködhetett a következőkben.

Előre bocsátja tudós dr. Csurghó, hogy bármily őszinte tisztelettel viseltetik is nagytekintetű tudós Rozsdanóczy Menyhért ur irányában, kinek a hazai régészet terén kétségtelenül érdemei vannak, s ki számos izben megmutatta, hogy mit tud, de a jelen esetben kénytelen az érdem és hosszú szolgálatok iránti minden pietását félretenni és egészen tárgyilagosan hozzászólni azon dologhoz, mely iránt a tudományos közönség érdeklődése méltán felébresztve, de melyre nézve a hazai tudományosság eddigelé épen nem lön kielégítve. Rozsdanóczy Menyhért ur neve már a külföldre is kiszivárgott, mert Rozsdanóczy urnak van annyi esze, hogy minden csipp-csepp értekezését lenyomatban megküldi a külföldi szakbarátoknak, muzeumok őrzőinek, szájas firkanczoknak, kik mindennel zajt

űtnek s elhíresztelik a világon, hogy létezik egy híres régészeti tekintély, kit mindenütt ismernek, csak otthon nem. Dr. Csurghó nem akar a Rozsdanóczy Menyhért ur személyével foglalatzkodni, mert ő tárgyilagos ember, s minden dolgot ezen szempontból kíván megvitatni. Szerinte nagy tévedés a tudós világban, hogy majdnem kizárólag mindnyájan személyeskedésekre vetemednek s a tudományos vita határait átlépik. Ettől ment dr. Csurghó; erről nem vádolhatja senki, — különösen nem akkor, midőn tisztán tudományos tekintetekből kénytelen Rozsdanóczy Menyhért urat arról vádolni, hogy szemei már alighanem gyöngülnek s nem képesek éles körvonalokban megkülönböztetni az ókori leleteket. Rozsdanóczy urról elmondhatni immár, szeme tágul, agya lágyul, s úgy muland ki a világból. A régésznel nem csak tudomány kell, hanem éles szem, hirtelen felvillanó elme, mely a leletek minősége iránt első pillanatban minden kétséget tova űz. Egészen tárgyilagosan szólván a dologhoz, ezen kellékek Rozsdanóczy Menyhért urban nagyon hiányoznak. Ő már idősb ember, nem ismeri az újabb iskolákat. Szenvedélyes gyűjtő, — egyéb semmi. Ő gyűjt mindent, sarkantyut, sisakot, kardokat, pánczélokot, és cserép-, üveg-, érczedényeket. Ez már magában hiba; — és ha tárgyilagosan vesszük, oka annak, hogy Rozsdanóczy ur mindeddig a középszerűségeen túl nem emelkedhetett. Mert azt tulhatná Rozsdanóczy Menyhért ur, hogy nem csak az ércz- és cseréprégségek külön, de egyes érczretek és cserépleletek tanulmányozása magán elég feladat az egész emberi életre. Dr. Csurghó nem kíván személyeskedni; a világért sem; ez nem természeté. Minden ilyen vádat visszautasít magától. Pusztán a tárgyhoz kíván szólani. Épen azért megfoghatlannak tartja, hogy Rozsdanóczy Menyhért ur hosszú tudományos pályáján, melyen érdemeket is szerzett, nem jött legalább egyszer azon egészséges gondolatra, miszerint a régésznek nagyon is elégséges pusztán egy tárgyra terjeszteni ki figyelmét. Dr. Csurghó, bár fiatalabb, — de a fiatalág csak az öregek szemében bűn, — már is belátta, hogy a cserépzest mívelése, az ezen téren gyakorlott tudományos buvázkodás, és alapos készütséggel kifejtett ügybuzgalom sokkal többet eredményezhet, mint az általánosság. Rozsdanóczy Menyhért ur megtanulhatta volna azt is, hogy nem az encyclopaedisták, hanem a specialisták emelték a tudományt azon magaslatra, melyen mai nap fénylik. Rozsdanóczy Menyhért urnak voltaképen ninesen szakmája; hozzá szól mindenhez; a koppantókról irt és hirhiedt értekezésében egészen ellentétes állásponton van a mostanival, midőn a cserépekről értekezik, holott azt sem tudja, minő agyagot használtak az ötödik és hetedik században. Dr. Csurghó azért tárgyilagosan, minden személyeskedést kerülve kénytelen kimondani, hogy Rozsdanóczy Menyhért ur uines tisztában magával hajlamait és hivatását illetőleg. S ha mindekkorig nem tudott magával tisztába jönni, mikoron már haja megöszült, szemei meggyöngültek s láthatólag elmarad a gyorsan haladó kortól, nem várható, hogy később megértse ezen minden személyeskedéstől ment s tisztán tárgyilagosan előadott jó tanácsokat, — illetve utbaigazítást.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

Tárca-csevegések.

Manap boldog, boldogtalan; gyermek, ifju, meglett koru egyiránt az élet könnyűségét a látszat könnyűségében keresi. — Az igaz, a toll a külső látszat szerént könnyebb, mint a kapa vagy az ásó; mert ha összemérjük mind a kettőt, vajmi nagy lesz a különbség. Ennélfogva csodálhatjuk-e, hogy ma már minden ember nem az ekevas, hanem a könnyű toll szántotta sorokba veti könnyebb, boldogabb életének reménymagvait! Mindenről irtak és irnak is manap. Irtak már erről is! Nem is akarom én e sorok t. olvasóját untatni újra a régi, elrongyolódott bankókkal, ha esetleg e lap »Tárczája« pillantáná meg. Másrésről azt sem akarnám, hogy e »Tárczát« teljesen üresnek találja. Ma mindenki gazdagodni vágyik. Mit mondana a t. olvasó, hogy szegénységet talált ott, a hol ő is legalább valamit keresett. Legjobb lesz talán a középut. Sem nagyon régi, sem nagyon új. S ha egyszer már kell írni; mert különben a szerkesztő ur majd nem igen fogná megköszönni, ha a renyhéséget kellene jutalmaznia; irjunk tehát! De miről? Talán legjobb lesz, ha néha-néha bizalmas jó barátokként elbeszélgetünk, s talán csak akad olyan valami, a miből, mint a magyar ember mondja: »neked is jut, nekem is jut.«

185* folyamán történt olyan valami, a mi még mindig eszemben van azóta. Gyermek valék még csak, de hát, mint a phychologusok mondják, a gyermeki lélek egy tiszta, üres érczlap, melyen, a mi először vésődött reá, örökre megmarad. Nem csoda hát, ha most is emlékszem reá.

Mint iskolás gyermek nyáron át bogarászgatni jártam. Hogy mindig egyedül valék ilyenkor is, az talán ama rossz szokásomnak a bűne, hogy a magányt én mindig kedveltem. Egy ily alkalommal a temetőbe vezettek lépteim »nünükéket« keresni. Tudvalevő, hogy rovar ott tanyáz leginkább. A bogarászat éber élveit csakhamar felváltá a temetői csend hatása. A gyermeteg szív elmerengve tekintte végig a sírokon és sírt; sírt kesergőn a fölött, hogy egykor majd e helyen fog pihenni az ő édes jó szülője is, kit annyira szeret. — Merengéséből gyászének lágy hullámai vertek fel. Temettek. Az ujon hányt sírhoz siettem, és újra sírtam a sírókkal, kik igen kevesen voltak. Alig őt öreg asszony, kik az örök nyugalom helyére kísérték az »öreg koldust,« ki annyi éven át jószívü »birájok« volt! Behányták a szegényes sírt, visszatértek az öreg koldusasszonyok s én ott állék sokáig magamban. Tünődve néztem az ujon hányt dombra, mintha hallottam volna folyton e néhány szót melyéből felhangzani: »Boldogok a lelki szegények; mert övék a mennyek országa.« — — — Eljött az est. A büvös alkonyi szél rezegve intett hazatérésre. Otthon az éjen át az öreg koldussal álmodtam s láttam őt az angyalok karában boldogan. Én is boldog valék.

9—10 év lefolyása után a sors E...e hitt. Épen a »h...i temetőben« sétálgaték egy szép őszi délutánon. Jól emlékszem, jegyzőkönyvembe irkáltam egyet-mást. Kocsiszörgést hallottam. Szép fényes menet kísérté ki gazdag halottját. Megkérdezém a tömegeből egy ifju nőtől, hogy ki az, kit oly fényesen temetnek.

»Ez egy ifju volt, ugymond, ki tegnapelőtt föbe lötte magát,« s csodálkozását fejezé ki kérdezősködésem fölött.

Megvártam, míg a szertartás véget ért. Lassan eloszlott a tömeg s magamra maradtam. Egész gondolatsereg kelt lelkem mélyén s akaratlanul eszembe jutott a gyermekkori nap emléke,

melyen ép ilyen délutánon temetkezést láttam. Szabad menet engedtem gondolataimnak. Egyik a másikat üzte. Szívemben újra megszólalt a hang: »Boldogok a lelki szegények; mert övék a mennyek országa.« Menyivel más temetés volt az, mit akkor láttam! Szegény koldus temetése, ki vallása nyújtotta megnyugvással jó barátainak karjain adta ki megtisztult lelkét. Ez szegény, amaz gazdag. Ott néhány elaggott, testileg megtört, de lelkileg folyton ifju nő dobott a néma sirba egy-két hantot, itt gazdag fogatokon, nagy tömeg siratta az ifju halottat, kiről a szellő még most is sügja, most is bújja, hogy: Öngyilkos volt.

Eszembe jut gyakran e két nap emléke. Soha sem is fogom feledni azt! Megengedi a t. olvasó s még tán a t. szerkesztő ur is, hogy el-elcsevegjek az ifjukori emlékek s a napi eseményekről egyetmást. Napjainkban az öngyilkosság nem a legtrikább esetek közé tartozik! Erény kezd az már lenni. A világ azt mondja róla, hogy erős lélekre mutat, ki annyi uralommal bírt önmaga fölött. Mi keresztények pedig azt mondjuk róla, hogy bizony az nagyon is gyáva, nagyon is törpe lélekre mutat, ha valaki egy, még hosszúságáról sem ismert élet terhei elől abban keres menedéket, hogy elrabolja magától azt, a mit önmaga nem adhatott magának!

Kalocsay Gyula Alán.

RÖVID HIREK.

* **A pápa ő Szentsége** f. hó 16-ikán fogadta az olasz zarándokokat a szent Péter templomában. Ő Szentségét, midőn 1 óra felé a templomba érkezett, a jelenlevők lelkesen üdvözölték. A fogadtatásnál 25 bibornok, számos püspök, a római aristocratia és a diplomaciai testület környezte a pápát. A velencei patriarka által felolvasott feliratra ő Szentsége hosszabb beszédben felelt, mely roppant lelkesedést keltett. »Éljen XIII. Leo pápa! Éljen a pápa-király!« hangzott ezer és ezer torokból.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege Német-Hidegkut község tüzkárosult lakosai részére 300 forintot adományozott magánpénztárából.

* **Báró Haymerle temetése** f. hó 13-ikán délután Bécsben nagy fényvel s élénk részvét mellett ment végbe. A temetésen a király ő Felsege s a főhercegek is jelen voltak.

* **Kitüntetés.** Dr. Somogyi Károly zebegényi czimzetes apát és esztergomi kanonok az egyház terén és a közügyek előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta díjmentesen. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat a hivatalos lap f. hó 15-iki számában jelent meg.

* **A külügyminiszterium ideiglenes vezetésével** Kállay Béni osztályfőnök biztatott meg, az alkotmányos képvisellel pedig Szilávy József közös pénzügyminiszter.

* **Könyvkiállítás.** Az országos magyar iparművészeti muzeum a könyvnyomtatás, könyvdíszítés és könyvkötés termékeiből kiállítást rendez, mely a magyar Képzőművészeti Társulat diszes helyiségeiben 1882-ik évi január 15-ikén fog megnyitni. A kiállítás alkatrészeit képezendik: 1. A nyomtatást megelőző korból, a magyar nyelven írt és a legjelentékenyebb hazai vonatkozású latin kéziratok, valamint hazánkban létező egyéb oly codexek, melyek kiállításuk fényénél fogva figyelmet érdemelnek. Itt fognak helyet foglalni a Corvin-könyvtár maradványai. 2. A magyarországi nyomdászat fejlődését feltüntető könyvkiállítás, mely a Magyarországon (bármely nyelven) nyomtatott műveket 1711-ig lehetőleg teljesen, azontul napjainkig az egyes nyomdáknak jellemző vagy diszes kiállítás által feltűnő

termékeit fogja magában foglalni. 3. A magyarországi könyvkötészet régibb diszes példányai mellett ez idő szerént működő hazai könyvkötők munkáinak kiállítása. 4. Egyes magángyűjtők kiállításai és általában oly nyomdászati érdekességek, melyek a kiállítás céljait előmozdithatják. A kiállítás történeti részének rendezésére bizottság alakult. A kiállítandó tárgyakat folyó hó végeig kell bejelenteni; a beküldés határideje utólagosan fog közöltetni.

* **A szent atya távozásának kérdése** mindinkább élénkülő beszéd tárgyát képezi. Párisban egy protestáns nagyhatalmasság nagykövete erre vonatkozólag így nyilatkozott. »Divattá kezd újra válni csekélybe venni a szent szék befolyását. I. Napoleon leczkét adott a pápaság hatalmát illetőleg Európának, de ugy látszik elfeledték azt.« Azután így folytatá: »Egy dolgot önök azon esetre, ha a pápa Rómát elhagyja — biztosnak vehetnek azt, hogy Olaszország királya követni fogja a pápát s Európában egy köztársasággal több lesz. Nekünk, habár kötelességünk lesz eszközölni, hogy a pápa visszatérjen, nem lesz kötelességünk Olaszország királyát helyére visszahelyezni (not restore.) Umberto király lehet oly praetendens mint a császári herceg vagy Don Carlos. De a pápa nem válhatik praetendensé soha. O mindig Summus Pontifex. Neki nincs vetélytársa és egy katolikus sem vonja kétségbe souverainitását. Minthogy millió és millió katolikusok vannak minden kormány alatt, nekünk ismét közbelépni fog kelleni. Nekünk nincs szükségünk hogy a pápa másutt legyen. Az ő helye Rómában van. — Garfield emlékére Washingtonban azon a helyen, hol ellene Guiteau a merényletet elkövette, nagy kórházat építenek »Garfield memorial hospital« néven. E célra az indóházat kisajátítják s lebontják.

IRODALOM.

— Megrendelési felhívás ily című műre: „Egyházügyekre vonatkozó magyar orsz. törvények, régibb és újabb királyi és kormányrendeletek tára. 1770—1881.“ A múlt század végétől fogva napjainkig számos törvény, királyi és kormányrendelet látott napvilágot, melyek a legkülönbözőbb nemű egyházügyeket szabályozzák. Közölve lettek ugyan ezek az egyes egyházmegyei körlevelekben, azonban fölötte bajos, ezen ekkép szétszört, egy századnál több időre terjedő körlevelekből kikeresni mindenkor az illető rendeletet, a mikor a szükség azt kívánja. Mindinkább égető szükségé vált tehát egy oly mű, mely az egyházügyek szabályozására kiadott országos törvényeket, királyi és kormányrendeleteket együttesen és rendszerbe foglalva adja. E szükségletnek akar a fentjelzett mű megfelelni. Hogy ezen égető szükségnek eleget tegyék, s hogy az eziránt hozzám több oldalról intézett és engem fölötte megtisztelő felszólításnak eleget tegyék, elhatároztam magam mindazon országos törvényeket, királyi és kormányrendeleteket, a melyek egyházügyek szabályozására régebben és újabban kiadottak, egy gyűjteménybe foglalva, kiadni, olykép, hogy a régibb rendeleteket, a melyek újabb törvények által megszüntetve nem lettek, kivonatilag, az újabb törvényeket és rendeleteket pedig teljes szövegök szerint közlöm. A műben foglalt törvények és rendeletek azonnali megtalálhatása céljából a végén betűrendes tárgymutató adatik. A munka 20 nagy nyolczadrétű ivre fog terjedni. Előfizetési ára 2 o. é. frt. Megjelenik a mű 1882. február elején. A megrendelések alulírottához intézendők. Temesvár, 1881. október 10-én. Tokody Ödön, papneveldei aligazgató, a »Havi Közöny« szerkesztője.

— Megrendelési felhívás. Az 1881-ik évben ülésező honatyák két új törvényvel ajándékoztak meg minket, melyek nem csak a püspöki, káptalani, javadalmazott prépostsági s apátsági uradalmakat, hanem minket az egyház lelkészeit s pénztárainak kezelőit is nagyon közelről érintenek. „Tájékoztató utmutatás a bélyeg-illeték s illeték egyenértéki adó iránt” című művem az I. fejezetben 9. §-ban tárgyalni fogja a bélyeg-illeték-adót, nevezetesen a régi s az új törvényt — százaléki tört részek módosítását, illeték, bélyegscala módosítását, más új rendelkezéseket a bélyegilleték iránt, büntetéseket, bélyeg használatát a lelkési hivataloknál, szentszékeknél, bélyeg- s illetékmentességet. — A II. fejezet 6. §-ban az illeték-egyenértéki adóról értekezik, előtűntetvén a régi és új törvényt s eljárását, ezen adó bevallását, kivetését, föllebbezési hatóságokat ezen adó behajtása, visszafizetése s elvülés iránti rendelkezéseket. — A függelékben az ingó- és ingatlan vagyon bevallási iveiről és ennek betöltési módjáról értekezem és az illetékszabási hivatalok székhelyeit jelölöm ki. Ára egy füzött példánynak 1 frt, e hó vége felé már szétküldhető leend; — ha póstaútványon 1 frt 5 kr. küldeték, keresztkötés alatt bérmentve jutnak el a példányok a megrendelőkhöz, az utalványon meg lehet a rendelést is tenni, az utánvét több költségbe kerül. Egyébiránt irodák és esperesi kerületekbe utólagos fizetés mellett is küldök készpénzzel nyilvánuló ohajra példányokat, minden megrendelt 10 példányhoz egy tiszteletpéldányt csatolván. Együttal jelentem azt is, miszerint „Tájékoztató utmutatás a különféle egyenes adók bevallása, tárgyalása és föllebbezése iránt” kiadott s három kiadást ért művemből még néhány példány kapható nálam, ugy a német kiadásból is (1 frt 50 kr.). Szeged, 1881. október 7. Oltványi Pál, s. k. prépost, pápai kamarás.

— Huszár Károly esperes-plébános tollából az imént jelent meg: »Történetekkel és magyar közmondásokkal felvilágosított Egyházi Beszédek minden vasár- és ünnepnapra. Hetedik évi folyam.« Az egyházi hatóság jóváhagyásával, Bpest, 1881. 547. lap. Továbbá e beszédek harmadik évfolyamra második kiadásban (357 lap). Mindkét kötet szolgálatokat fog tenni a lelkészkezdő papságnak, mely szerzőt hosszú évek során át előnyösen ismeri.

— Az „Uj Magyar Sion” szeptemberi füzete a következő tartalommal jelent meg: Egy fejezet a XVIII. század interconfessionalis viszonyainak történetéből, Városi Gyulától. — A materialisták a természettudományban, Varnaytól. — A louredesi nemzeti zarándoklat (Képpel). — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

— A Molnár János esztergom-vizivárosi plébános által szerkesztett: „Isten igéje szent beszédekben” című egyházi-szónoklati folyóirat legújabb, 10-ik füzete öt szent beszédet tartalmaz pünkösdi utáni XVI.—XX. vasárnapokra.

— Irodalmi értesítés. Alulirotnál e. k. könyvek kaphatók: „Szt. Ferencz tisztelete. Elmélkedések, áhítatgyakorlatok, reggeli-, esti-, sz. mise-, búcsúimák s egyéb könyörgések.” Czélja ezen ima-könyvnek sz. József tiszteletének széles körben való terjesztése. Lelki haszonnal forgathatják egyháziak, világiak egyformán, sőt egyszerű nyelvezeténél fogva a föld népe is. Még nem jelent meg édes anyai nyelvünkön könyv, mely az Isten-ember nevelő-atyjának tiszteletét ily bőven tárgyalná. Könnyen meg lehet tanulni belőle az elmélkedés módját. Nagy gond van fordítva a búcsu-imák s a könnyen megnyerhető sz. búcsúkra. Ára e közel 15 kis ívre terjedő imakönyvnek fél kemény kötésben, vászon háttal színes borítékban: 60 kr. vagy 3 intentió elvállalása.

Megjelent „Louredes” leírásának II-dik bővített kiadása, ugy szintén a „Louredesi emlény” a magyar zászló-ünnepély meg-

örökítésére 1881 augusztus 5. Ára mind e kettőnek 25 kr, vagy egy-egy intentió. E kis füzetek alkalmasak arra, hogy megismertessük kath. magyar népünkkel e világhírű kegyhelyet s a szép magyar zászló történetét.

Még az ősz folytán meg fognak jelenni:

„Nagy Mária-Czell vagyis Nagy Lajos magyar király győzedelme.” Ezen már vallásos őseink által oly nagy mérvben kegyelt búcsújáró helyet egyik dicső magyar királyunk hite és lángoló buzgalma emelte virágzásra. Története minden önérzetes magyarra nézve tanulságos. Ára 25 kr vagy 1 int.

„Assisi vagyis szerafi sz. Ferencz viselt dolgai.” Sz. Ferencz a középkor egyik kimagasló alakja. Azon kegyelmek, melyeket ő a szeplőtelen Szűz közbenjárása folytán nyert, számára a szentek közt kitűnő helyet biztosítanak. Ezen nagy szent életének története felettébb épületes a kath. magyar népre nézve s mivel sz. Ferencz lelki fia 1882-ben tartandják hatszázados emlékünnepeleket, ezen körülmény még inkább időszerűvé teszi kiadását. Ára 25 kr. vagy 1 int. elvállalása.

Kapható alulirotnál még néhány példány „Szellemi fegyver” missziói sz.-beszédék, leszállított ára 80 kr. vagy 4 intentió. „Paray le Monial” leírása: ára 25 kr vagy 1 int. 2 frt 50 krért vagy 12 intentió elvállalása mellett mindannyit bérmentesen megküldjük. E művekből befolyó tiszta haszon egy apáca zárdára fog fordítatni. Szemeyei M. regőli pl. u. p. Tamási, (Tolna m.)

MINDENFÉLE.

Hány zarándok volt Rómában 1871. óta. A »Divin Salvatore« című Rómában megjelenő hetilap erre vonatkozólag a következő adatokat közli: 1871-ben 13.893; 1872-ben 17.477; 1873-ban 8115; 1874-ben 9129; 1875-ben 15.673; 1876-ban 19.780; 1877-ben 34.508; 1878-ban 13.625; 1879-ben 10.171; 1880-ban 10.827. — 1875-ben a boldog emlékü IX. Pius pápa ünnepélyes és magánkihallgatáson fogadott 30.354 egyént. 1876-ban 51.243-at és 1877-ben az ő Szentsége által fogadottak száma 68.221-et érte el. XIII. Leo pápa 1878-ban 33.065-öt, 1879-ben 25.234-et és 1880-ban 25.953 egyént fogadott.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat

október 13-ikán tartott választmányi ülése.

Elnökök: gr. Cziráky János ő exja és dr. Tárkányi Béla apátkanonok ő nga.

Az elnök gróf a nyári szünidő után melegen üdvözlőlvén a nagy számmal egybegyült választmányi tagokat, jelenté, hogy az utolsó vál. gyűlésről, mely júniusban tartott a végre, hogy a társulatlak felejtetlen első elnöke gróf Károlyi István temetésén való képviseltetéséről történjék intézkedés, — e gyűlésről fölvevett jegyzőkönyv hitelesítettet.

Dr. Tárkányi Béla apátkanonok és alelnök jelentést tett először, hogy a társulat gr. Károlyi István elnök temetésén magának gróf Cziráky János ő exjának vezetése alatt vett részt. Nehogy a sébeket újra fölszaggassa, részletekbe nem bocsátkozik; mind a mellett kötelességének tekintette a részvételtől említett tenni, hogy annak emlékét jegyzőkönyveink is föntartsák.

Ugy szintén a megilletődés hangján szólott a jul. 13-iki római merényléről, a mely fölötti méltó fölháborodását társulatunk, szeretett elnöke gr. Cziráky János ő exja közvetítése által, táviratilag tolmácsolta Rómában.

Megemlékezett továbbá a lourdesi zarándokltról, melyen társulatunkat elnök gróf Cziráky János ö exja képviselte, és a kegyhelyen társulatunkat annak pártfogója, a bün nélkül fogantatott Boldogságos Szűz oltalmába ajánlotta.

Kegyeletes szavakkal megemlékezett két, az örök életbe költözött tagtársunkról: dr. Ruzsicska János egyetemi tanárról és dr. Suhajda János legfőbb ítélőszéki bíró haláláról, s kérte, hogy a választmánynak e buzgó tagtársai halála fölötti fájdalma jegyzőkönyvileg is kifejeztessék. — Egyhangulag elfogadtatott.

Alelnök továbbá jelentést tett az eddig megjelent tagilletményekről. Bemutató nevezetesen az 1881-ki társ. Évkönyvet; az 1882-re szóló Naptárt, melyben gróf Károlyi István bővebb életrajza foglaltatik; Hoványitól: »A fensőbb katholicizmus elemei« I. rész, című művet, melyet közohajtás folytán a választmány a tagilletmények sorába fölvelt. — Ezeket legközelebb fogja követni Cantu Caesar: Az utolsó 30 év története és Soós Mihály: »A keresztény álláspontja a természetben« 3-ik befejezése, mely az emberi nem egységét tárgyalja.

A tükár jelentette, miszerint az utolsó választmányi gyűlés óta a következő új tagok léptek a társulatba: Alapítótag: Bady Valér budapesti szent-ferencz-rendi hitszónok. Rendes tagok: Németh János, Soós Géza kapuvári segédlelkészek; Sággh József bpesti kath. tanítóképezdei tanár; Pál István gyulafehérvári lyceumi tanár; Szabó Jácint sz.-fer.-r. áld. gymnas. tanár Szolnokon; Ács Ferencz egerszeghi plébános; Gebauer Miklós nagyszombati növendékpap; Angyal Ferencz, Ecsedy Gyula, Fürész József, Vajda György székesfehérvári növendékpapok; Jankovics Mihály ghymeszi körjegyző; a máriaradnai szent-ferencz-rendi ház; gróf Széchenyi Kálmán, Hujber János szilváskányi pléb.; Soóváry István nyársárdói segédlelkész; dr. Pirjinger József tamási körorvos; dr. Rakita Alajos rókuskórházi főorvos; a győri Szent-Imre-Egylet; a kassai domonkos zárdá; Koleszár András, Plent István, Füzesséry Pál, Rámer Vilmos, Linhardt Alfréd, Grega János, Hornyák Ágoston, Virág Pál, Sipos Endre, Weiszler Károly, kassai növendékpapok; összesen egy alapító és harmincz rendes tag.

Molnár Vid Bertalan címz. kanonok nyug. cs. és kir. katonai plébános az általa már előbb tett 600 frt alapítványhoz készítésül újabb 500 forintot adott át a társulatnak örök alapítványképen oly czélből, hogy ezen 1100 frtnyi összeg évi kamataiból évenként 15 frt erejéig az általa irt s a társulat kiadásában megjelent »Imák és intelmek« című imakönyvből megfelelő számú példányok bocsáttassanak a temesvári katonai plébános rendelkezésére a katonák közötti ingyen kiosztás végett; a kamatok többi része pedig tőkésítették az újabb kiadás költségeinek fedezésére s annak lehetővé tételére, hogy ezen katonák számára irt, imakönyv példányonként tíz krajcáron árultassék. A választmány le kes éljenzéssel s köszönettel fogadta a kanonok urnak ezen újabb nagylelkű alapítványát, s az imakönyv újabb kiadása s árának megállapítása iránt jelentéstétellel az alelnököt és a nyomdabizottságot bízta meg.

Néhai Krausz János apát kassai kanonok 100 forintot, néhai Kropfer József szathmár egyházmegyei áldozár s gymnas. tanár 10 forintot, néhai Brassóváry József sándorházi plébános 5 forintot, néhai Lelovics János jobbágyi, néhai

Németh János felsőoszkói, néhai Némethy Ferencz felbári plébánosok egyenkint 10 forintot hagyományoztak a társulatnak.

A felolvasott pénztári kimutatás szerint a társulat bevételtele folyó évi január 1-je óta 65,291 frt 36 kr; kiadása: 62,980 frt 69 kr; pénztári maradvány: 2310 frt 67 kr.

Az ügynökségben april-szeptember hónapokban eladatott: 249,824 példány könyv, 7270 db szentkép, 12,211 darab egyéb nyomtatvány; készpénzben bejött 23,714 frt 30 kr.

A jalmi, szepesbélai, ihárosberényi, zelizi, turkevei, zsobi, vásárhelyi, erzsebétvárosi, bukuresti, budaországi kath. elemi iskolák, a józsefvárosi első bölcsőde-egylet, a f. renczvárosi Mária-intézet, a bpesti első gyermekmenhely-egylet szegény tanulói számára ingyen tankönyvek, a dudedesti és vitáni magyar ajku katolikus hívek számára Romániában ájtatossági imakönyvek adományoztattak.

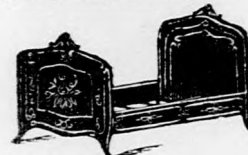
A jegyzőkönyv hitelesítésére Göndöcs Benedek apát országos képviselő és Szilágyi Virgil ügyvéd kértettek föl.

Jótekonny adományok.

	frt	kr
Egy névtelen »Mindent Jézus szent nevében« jelige alatt:		
Pápa ö Szentségének	20	—
A chinai missióknak	10	—
Az afrikai missióknak	10	—
Az amerikai »	10	—
A Szent-Laszló-Társulatnak	10	—
A Jézus szent gyertekségi társulatnak	10	—
A pesti Lipót-templom számára	5	—
Pápa ö Szentsége elosztása szerint a missióknak	50	—
Összesen	125	—

Hirdetés.

A roppant veszteség, mely Godderidge Brothers and Comp. londoni nagy vasbutorgyárat a glasgowi bank bukása által érte, amlyira megintatták, hogy gyáranak bezárását határozta el és a tömegesen készletben levő minden kiállítás aranyéremmel kitüntetett vasbutorokból, a gyári ár negyedrészen teljes végeladást rendez. Ajánlom tehát a nevezett

(Az ágyak megközelítőleg olyanok mint a rajz.)

czég által nálam bizományba elhelyezett, igen szép **4000 db. vas-ágyat felnöttek** számára — valódi diszmunka és rendkívül díszet képezi minden lakásnak — melesen olcsó ugyszólván potom áron vesztegetem, darabja csak 8 frt (előbbi ár 32 frt 50 kr.) Megrendeléseket egyes darabokra azonnal és addig teljesíték, míg a készletben tart, szakadatlanul kitűnő hibánélküli példányokkal szolgálók a pénz előleges beküldése mellett.

BUGANYI F. gépraktár, Wien, Landstrasse, Lorbeer-gasse. A vaságyak a faágyaknál leginkább öszszel és tölre jóval előnyösebbek, mert a fereg és piszok ellen biztosak, azonkívül fölötte tartósak, szétszedhetők és öszszerakhatók is. (6—6)

BAUER BÉLA

czipő és csizma gyári-raktára, Budapest, Kerepesi-ut 27. s a régi dologházban.

Nők számára:

Komodczipő bőrből v. lastingból . . . . . 1.10.
Czugas topán legfinom. lasting v. lakkos orral, szegezett v. ramos talppal, tartós, elegans . . . . . 3.—

Czugas topán a legfinomabb v. zerge vagy ságrinbőrből, elegans kiállítás, fejtelt vagy szivformában . . . . . 3.40.

Urak számára:

Komodczipő szövet bőrből . . . . . 1.20.
Regatta nemezsből v. ságrinból szegezett talppal . . . . . 3.40.

Czugas topán, nemezsből vagy orosz bagariából, szögelt vagy srófos duplatalppal . . . . . 4.—
Csizmak, hátul varrottak, vízmentes ságrinbőrből, harmas szegezett vagy sróft duplatalppal . . . . . 8.50.

Nagy mennyiségű czipőnemű árjegyzék, melyben különösen a pontos lábmérték jelzése látható, kívánatra ingyen és bérmentve kitéltik. (16—20)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1881. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencz tere Athenaeum-épület).